

9.12.2024

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto poikkeamisesta osoitteessa
Katajanokanlaituri 2 b, Katajanokka**

HEL 2024-012821 T 10 04 01

FT Helsinki Oy on hakenut lupaa saada poiketa asemakaavasta Helsingin kaupungin 08. kaupunginosan (Katajanokka) osoitteessa Katajanokanlaituri 2 b sijaitsevalla katu- ja varastoalueella. Poikkeamista haetaan voimassa olevista asemakaavoista nro 9802 (1992) ja 28A siten, että kaavoissa osin varastoalueeksi ja osin jalankulun ja pyöräilyn alueeksi määritetyllä alueella saataisiin pysyttää paikallaan väliaikainen matkailua palveleva rakennus toistaiseksi 31.12.2029 saakka. Haettu poikkeaminen mahdollistaisi kyseiseen rakennukseen sijoittuvan elokuva-teatterin toiminnan säilyttämisen ennallaan.

Karttapalvelun rekisteritietojen mukaan Flying Cinema elokuvateatterirakennus on valmistunut vuonna 2016 (Arkkitehdit Q4 Oy). Rakennuksen julkisivuissa on käytetty CLT puulevyä, liimapuurimoitusta sekä lasia. Rakennusta on laajennettu kahvilaterassilla vuonna 2017 (Arkkitehdit Q4 Oy).

Flying Cinema sijoittuu Helsingin Eteläsatamaan, joka on arvokas kulttuuriympäristö pääkaupungin keskeisenä ja symbolisesti arvokkaana paikkana. Mereltä Helsinkiä kohti avautuva näkymä on määritelty kansallismaisemaksi. Katajanokka muodostaa maiseman itäisivun. Alue on myös osa Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohteen puskuri-vyöhykettä. Flying Cinema sijoittuu Katajanokan vanhan osan alueelle, joka on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009). Rakennus sijoittuu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulle alueelle Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki.

Katajanokan satamatoiminta on peräisin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta, kun alueen eteläranta muodostettiin 1895 asemakaavassa satamaksi suoraviivaisen koordinaatiston avulla. Katajanokalle 1900-luvun alussa rakentunut jugendia edustava asuinkerrostaloalue on poikkeuksellisen yhtenäinen ja hyvin säilynyt kokonaisuus. Flying Cinema elokuvateatterirakennuksen läheisyyteen sijoittuu merkittäviä kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia, kuten entinen rahapaja (August Boman, 1864) ja entinen ulkoministeriön virastotalo Meripaja (Olli-Pekka Jokela, 1993) sekä entinen Enso-Gutzeit Oy:n pääkonttori (Alvar Aalto, 1962).

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

9.12.2024

Poikkeamisen perusteiksi on esitetty Flying Cineman tuottaman elokuvakokemuksen positiivista vaikutusta matkailutoiminnalle sekä rakennuksen tilojen toimimista kohtaamispaikkana matkailijoille. Hakemuksen mukaan rakennusta käytetään myös kokoontumistilana paikallisten yritysten ja asukasyhdistysten toimesta. Hakijan toiminta vuokra-alueella on hakemuksen mukaan vakiintunutta. Poikkeamislupa ei koske uusien rakennusten rakentamista tai entisten laajentamista.

Kaupunginmuseo tarkastelee poikkeamishakemusta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Eteläsataman Katajanokanrannan alueella tulee vaalia pääkaupungin merellistä julkisivua. Se osaltaan jättää taakseen rakennusperintölailla suojellun entisen Enso Gutzeitin rakennuksen. Museo katsoo, että Flying Cinema elokuvateatterirakennus ei merkittävästi erotu kaukomaisemassa. Rakennus liittyy Allas Sea Pool merivesikylpylän rakennusten kokonaisuuteen, jonka arkkitehtuuria leimaa tietty tilapäisyys. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että alueen asemakaavoituksella ratkaistaan paikkaan sopiva pysyvä arkkitehtuuri ja käyttötarkoitukset. Kaupunginmuseo ei näe estettä pysyttää väliaikainen matkailua palveleva rakennus paikallaan toistaiseksi (31.12.2029 saakka).

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö